

MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

AKADEMİ ve SİYONİZM:

BASKILAR, KORKULAR ve İTİRAZLAR

AKADEMİ VE SİYONİZM / BASKILAR, KORKULAR VE İTİRAZLAR

AHLAK
BİLGİ
ÜRETİM

UNIVERSITI
MALAYA
Academy of Islamic Studies

Mardin Artuklu Üniversitesi Yayınları

Akademi ve Siyonizm

Baskılar, Korkular ve İtirazlar

Editörler

Prof. Dr. İbrahim ÖZCOŞAR

Prof. Dr. Yunus CENGİZ

Doç. Dr. Ahmet KIRKAN

Dr. Sibel CEYLAN YİĞİT

Arş. Gör. Meltem DİLEK

Mizanpaj: Mardin Sesi Matbaası

Kapak Tasarımı: Mahsum Dinler

Matbaa Sertifika No: 44676

Birinci Baskı

Aralık 2024, Mardin

e-ISBN: 978-625-98688-8-2

Baskı-Cilt

Mardin Sesi Gazetecilik Matbaacılık Yayıncılık

Amb. Dağ. San. ve Tic. Ltd. Şti.

0482 213 16 56 - 212 11 58

Copyright© Mardin Artuklu Üniversitesi Yayınları

Mardin Artuklu Üniversitesi, Artuklu Yerleşkesi, Diyarbakır Yolu

Artuklu / Mardin

Tel : +90 482 2134002 • Fax : +90 482 2134004

web: www.artuklu.edu.tr

Yayımlanan yazıların hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iv
SİYONİZM VE AKADEMİ ARASINDAKİ GERİLİM.....	1
Akademide Siyonist Baskıyı Aşmak: Anti-siyonist Bilimin İmkânları	
Özgür Filistin’de Akademinin Rolü	
İbrahim ÖZCOŞAR	1
Filistin Yanlısı Batılı Akademyanın İsrail-Filistin Sorununu Ele Alış Biçiminde Görülen Başlıca Zaaflar ve Nedenleri	
Berdal ARAL	7
Siyonist Şiddetin Sansür Aracı: Antisyonizm ve Antisemitizmin Eşitlenmesi	
Dilan VARGÜN.....	30
The University As A Crucial Battlefield For The Analysis Of The Character Of Israel And Of Zionism	
Evan JONES	51
The Legitimacy of Challenges to Israel	
John QUIGLEY	68
A Reflection on the Impact of the Genocide in Gaza on South African Academia: A Resolute Shift towards Anti-Zionist Narratives and Geopolitical Realignment.	
Quraysha Ismail SOOLIMAN	77
الصهيونية الجذور التاريخية، وعوامل التكوين، وخطر الأفكار	
عيسى صوفان القدومي	106
إرهاب اللغة: الحرب على غزة في ضوء السردية الصهيونية	
هاني إسماعيل رمضان	124
الأشكالية التاريخية : بين مساواة السامية والصهيونية في الدراسات الأكاديمية	
إبتهاال عادل إبراهيم	136
Filistin Direnişinin ve Siyonizm Terörünün Tarihe Kaydolmasında "Kavramsallaştırma"nın Önemi Üzerine Bir Değerlendirme	
M. Latif BAKIŞ	153
Gazze Soykırımının Dinî Meşrulaştırımı: “The Beit-El Yeshiva Center” Örneği	
Ahmet ASLAN	180
İTİRAZLARIN SESLERİ: AKADEMİDE DİRENİŞ.....	206
الحراك الأكاديمي المسار الاستراتيجي ومساق الأصالة نحو فلسطين الحرة	
أسماء كليب	207
المقاطعة الأكاديمية للكيان الإسرائيلي أحكامها الفقهية ومقاصدها الشرعية	

Vasfi EBUZEYD	224
Soykırımını Gizleyen Siyonlaşmış Kavramlara Karşı Yeni Öneriler	
Kudret BÜLBÜL	235
حرب الإبادة الوحشية ضد غزة تربك مواقف النخبة المثقفة في الغرب	
وفاء دريدي , أجقو علي	260
Censorship and Israeli Academy	
Artem Kirpichenok	276
A Biblical Critique of Israeli Apartheid in Palestine	
Stephen Sizer	282
DİSİPLİNLERARASI PERSPEKTİFLER	288
Politik Siyonizm'e Kaynaklık Etmesi Bakımından Birinci Siyonist Kongre ve Etkileri	
Abdulaziz KIRANŞAL	289
Gazze'de Tevrat Işığında "Bilim Soy Kırımı": İsrail'in Katlettiği Gazzeli Bilim ve İlim Adamları	
Harun BEKİROĞLU	306
'Â'iz el-Karnî'nin Makâmât Adlı Eserinde Filistin Meselesi	
Adem DOĞAN	333
Türkiye'de Sivil Toplum Düzeyinde Beytülmakdis: Beytülmakdis Çalışmaları Vakfı Örneği	
Reyhan ÖNAL	350
Siyonizm'de Seçilmiş Toplum Mitolojisinin Yıkıcılığı	
Ergün YILDIRIM	370
دراسة تأصيلية من ألف المفهوم إلى ياء الأثر نحو فهم إبستمولوجي جديد للصهيونية:	
السعدية نوجدي	379
الدعاية الصهيونية في اتهام خصومهم بمعاداة السامية؛ حقيقتها، ودوافعها، وانعكاساتها، في الدراسات المعاصرة	
محمد كامل قره بللي	396
İrk Temelli Siyonizm'in Anti-Semitizm İronisi	
Neslihan KURAN	408
Mahmûd Derviş ve Nizâr Kabbânî'nin Şiirlerinde Gazze	
Osman DÜZGÜN	425
Türkiye'de Beytülmakdis İle İlgili Akademik Çalışmalar: Uluslararası Beytülmakdis Akademik Sempozyumu Örneği	
Nurbanu SUKAS	441
دور الأفلام الوثائقية في دحض الرواية التوراتية فيلم "حجر سليمان" نموذجاً	
إحسان الديك	477
التغلغل الإسرائيلي في افريقيا وعلاقته بالصراع العربي الصهيوني	
إبراهيم بنقّة	486
الصهيونية وأصولها ومكوناتها والعوامل الاجتماعية والسياسية المرافقة لها	
محمد شوشان	502

Siyonizm’de Seçilmiş Toplum Mitolojisinin Yıkıcılığı

Ergün YILDIRIM*

Giriş

Siyonizm’in seçilmiş toplum iddiası teolojik ve tarihsel boyutlarıyla varlık kazanmaktadır. Teolojik planda, Tanrı sadece İsmailoğulları ile anlaşma yapmakta ve onları seçmektedir. Anlaşmada İsrail oğulları dışında kalanlar yer almaktadır. Böylece ayrıcalık ve üstünlük ortaya çıkmaktadır. Çünkü her antlaşma bir “tanınma politikasına” referansta bulunur. Kendisi ile anlaşma yapılan tanınır. Yaşama, hukuk ile ilişkili bir şekilde ilişki geliştirme imkânına sahip olur. Oysa Tanrı sadece İsrail Oğullarıyla anlaşmış ve bunun dışında kalanlar “ötekiler” olarak kalmıştır.

Siyonizm’in seçilmiş toplum teolojisi tarih içinde yaşananlarla beraber yapılan yorumlarla gelişir aslında. Yahudilerin yaşadığı büyük sürgünler, katliamlar, dışlanmalar ve gettolarda “kapalı toplum” olarak yaşamaya mahkûm olmaları ile beraber gelişir. Yahudi toplumu yaşadığı bu büyük travmalarla beraber kendisini kurtaracak yorumlar geliştirir. Vaat edilen topraklar, mesih, seçilmiş millet...Bütün bu temalar, yaşanan derin sorunları aşmak üzere yeniden yorumlanarak inşa edilir. Bu çerçevede tarih içinde çeşitli mesiyenik hareketler ortaya çıkar ve Yahudileri parya sosyolojisinden kurtarmak üzere dini atılımlarda bulunur. Aslında bu atılımlar derin sosyolojik boyutlar taşımaktadır. Bir toplumun dışlanma, aşağılanma ve kapatılma tutumlarını aşmak üzere geliştirdiği dinsel yorumlardır. Din, burada acıyı hafifletmek ve aşmak için seçilmiş millet ütopyası şile katkı sağlar. Başka bir ifadeyle toplum kendisini din üzerinden temsile yönelerek daha ontolojik bir anlam üretir kendisine. Buna toplumun ontolojik güvenlik arayışı da diyebiliriz.

Yahudilik, 19. Yüzyılda gelişen ulus devlet süreciyle beraber söz konusu sorunlarını aşmak üzere siyasal bir şekilde kendiisini üretmek üzere yeni bir ideoloji geliştirir. Siyonizm, Yahudiliğin patolojik yorumu olarak ortaya çıkar. Çünkü varlığını, başka toplumları ve tarihleri yok sayarak inşa etmeye yönelir. Sert bir ideoloji¹ olarak ortaya çıkar. Bu çerçevede 19. Yüzyılda kurulan ulus devlet siyasetlerine göre Yahudi Devletini inşa etmek motivasyonu

* Ergün Yıldırım, Prof. Dr. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, drergun@hotmail.com

¹ Ş.Mardin, *İdeoloji*, (Ankara: Turhan Yayınları, 1982).

belirleyici olur. Yahudilik yeniden çeşitli mitlerle beraber siyasallaşarak gelişir. Seçilmiş toplum ideali de bunlardan birisidir.

Tanınma Politikası: Ontolojik Eşitsizlik

Tarihte Hitit, Akad, Sümer ve Mısır krallıkları arasında çeşitli anlaşmalar vardır. Örneğin Hititler ve Mısırlılar arasında yaşanan Kadeş Savaşından sonra antlaşma yapılmıştır. Antlaşmalar krallıklar arasındadır. Ancak Yahudilikte anlaşma bu gelenekten farklıdır. Antlaşma, Tanrı ile İsrail halkı arasında gerçekleşir. Buna göre Tanrı, İsrail halkını seçmiş ve vaat ettiği topraklar üzerinde yaşaması için onlarla anlaşma yapılmıştır.

Yahudi Tanrısı şöyle konuşur:

“Yeryüzünün bütün aileleri arasında yalnız seni(İsraili) tanıdım, bu yüzden bütün kötülükler için seni cezalandıracağım”².

Tanrı, İsrail toplumu ile bir anlaşma yaparak onu tanıyor. Ya da tanıyarak anlaşmayı İsrail ulusu ile yapıyor. Yeryüzünde birçok aile/toplum var. Ancak tanınan sadece İsrail Oğulları. Bu ontolojik bir ayrıcalıktır. Tanrının “tanınma politikasında”³, sadece İsrail yer almaktadır. Buna göre var olan sadece İsrail’dir. Diğerleri tanınmıyorsa eşit değiller ve varlıkları yok sayılmaktadır. Tanınmayan ve kendisi ile anlaşma yapılmayan varlık toplum yerine konmayandır.

Bu anlaşma ile gelen tanınma politikasında ontolojik eşitlik yoktur. Tam tersine ontolojik üstünlük ve ayrıcalıkla gelen eşitsizlik vardır. Bu ontolojik eşitsizlik, dünya üzerinde Siyonizm tarafından “köle-efendi” bağlamına taşınarak “seçilmiş ulus” mitolojisi ile birleşir. Rousseau, ulusların eşitsizliğinin kökenini dünyadaki realitelerle açıklarken, burada ulusların eşitsizliği ontolojiktir. Tanrı tarafından verilmiştir. Çabayla, emekle ve mücadeleye kazanılan bir şey değildir⁴.

Yahudilikte ulusun varlığı ve meşrulaştırılması yaratılış temelinde ele alınır ve Tanrı ile gerçekleşen bir anlaşma ile ayrıcalıklı bir şekilde konumlanır. Ulus oluşumu, yaratılış ile temellendirilmektedir. Ontolojik ve kozmik düzlemde, Tanrı ile sadece İsrail toplumuna

² Tevrat

³ C. Taylor, “The Politics of Recognition”, in Multiculturalism , Ed. A. Gutmann, (New Jersey: Princeton University Press, 1994), pp.25-73

⁴ İslamiyet’te ontolojik antlaşma eşitliğe dayanır. Tanrı, ruhlar alameninde bütün insanlarla anlaşma yapar. Ben sizin rabbiniz değil miyim diye soran Tanrı, bütün insanlardan “evet” diye aldığı karşılık ile bu antlaşma gerçekleşir.

mahsus yapılan anlaşma ile temellendirilir. Buna göre de yaratılışın ve kozmosun düzeni bu anlaşma ve bunu taşıyan ulusa bağlıdır. Nitekim Siyonizm'in ideal tipi olan İsrail Devletinin bugün ki uygulamalarında, Yahudi toplumu sadece Yahudilerden oluşur. Arap, Hristiyan ve Müslüman Yahudi toplumu içinde yer almayacağı gibi İsrail Ulus Devleti de bundan arınmalıdır. Eşit vatandaş da olmazlar. Daha birkaç sene önce İsrail Meclisi bunu açıkça gündeme getirdi. Oysa İslam toplumu, içinde birçok İslam olmayan unsuru tanır. Medine vesikasında Hristiyan ve Yahudilere beraber ümmet denir. Tarih içinde de İslam toplumu içinde çok büyük oranda farklı dinleri ve milletleri tutmuştur.

Seçilmiş Milletle Gelen Ayrıcalık ve Efendilik Üretimi: Nation Deus

İsrailoğulları, peygamberleri de kutsal seçilmiş soy zinciri ile temellendiriyor. Adem, Nuh, İbrahim, İshak, Yakup ile devam ediyor bu zincir. Bu soy zinciri ile Tanrıyla ilişki kuruluyor ve Tanrıya dayandırılan bir temellendirme ileri sürülüyor. Bununla diğer insanlardan farklı bir toplum olma hali de vurgulanıyor. Tanrı ile İsrail ulusu arasında yaşanan ayrıcalıklı bir antlaşma olarak kabul edilir⁵.

Böylece seçilmiş ulusun çekirdek bir soyu olduğu ve üstün bir şekilde kendisini ortaya koyduğu anlatılıyor. Sonuçta İsrail Oğulları, soy açısından üstün olan bir toplumdur. Soyla birlikte doğuştan gelen bu üstünlük babadan oğula, ulustan ulusal geçiyor. Yine Tanrı ile yaratılışta ve ontolojik düzlemde oluşan ayrıcalıklı ulus, tarih içinde de peygamberlerin bu kutsal soy zinciri oluşuyor. Böylece seçilmiş milletin oluşumu hem ontolojik hem de tarihsel olarak birbirini tamamlar. Aslında tarihte oluşan da yine “gökle” bağlantılı bir şekilde algılanır. Bu tutum sosyal bilimlerin bahsettiği tarih içinde insanların kendi tecrübeleriyle ürettikleri bir ulusal seçilmişlik yaklaşımına denk gelmiyor.

Oysa bütün bu yaklaşımlar Tanrı, İsrail oğullar, peygamberler ve soy tarih içinde yaşanan tecrübelerle beraber gelişmektedir. Çünkü Tanrı, İsrail Oğulları ve peygamberlik etkileşimiyle üretilen üstünlük Yahudilerin tarih bilincinin yansıması ve gelişimini temsile eder. Nitekim en “yetkin biçimine” de Siyonizm'le modern zamanlarda ulaşır. Bundan dolayı İsrail'in ontolojik üstünlük ve seçilmişlik iddiası çağdaş ulus devlet formu içinde yeniden üretilmiş bir “modern politik mitoloji”dir. Politik mitoloji, modern zamanlarda da farklı bir şekilde ortaya çıkıyor. Ulus devletler kendisini çeşitli yaratılış mitleri ile donatarak yorumlar.

⁵ S. Grosby, “The chosen people of ancient Israel and the Occident: why does nationality exist and survive?”, *in Nations and Nationalism*, 5 (3), (1999), pp. 357-380

Her ulusun bir köken arayışı vardır. Kendisine tarihte ve yaratılışta çeşitli temeller arar. Seçkin bir nitelikte verebilir⁶. Toplumların çeşitli mitler ve mitolojilerle anlattıkları var oluş, kuruluş ve kurtuluş anlatıları yaygındır. Ancak modern dönemde tarih içinde oluşan bu anlatılar yeniden icat edilir, yorumlanır ve ulus devlet arayışına uygun “yeni mitolojilere” dönüşürler. Belki de Hobsbawm benzeri gelenek icadı⁷ gibi mitoloji icadı demeliyiz buna. Siyonizm de İsrail Ulus Devleti için mitoloji icadına gitti. Tarihteki mitolojileri yeniden yorumladı ve yapılandırdı.

Seçilmiş soy, seçilmiş ulus, seçilmiş toprak ve seçilmiş devlet yaklaşımlarıyla birlikte gelişen düşünce ve teoloji ütopya ve ideoloji bütünlüğünde yeni siyasal yaklaşımlara yol açar. Siyonizm bu siyasal ideoloji bütünlüğüdür. Seçilmişliği çeşitli alanlara genişletmek üzere teolojik ve tarihsel referanslarla Yahudiliği yeniden yorumlar ve yapılandırır.

Tanrı da seçilmiş ulus ile birleşir. Tanrı, İsrail Tanrısıdır. Sadece onları düşünür. Nitekim kutsal kitaplarında⁸ belirtildiği gibi Tanrı bereketi de, özgürlüğü de kendisine vererek zevk alacak ulus İsrail’dir.

“Tanrımız rab bütün teşebbüslerinizde , bedeninizin meyvelerinde, hayvanlarınızın ve toprağımızın ürünlerinde size büyük bereket verecek. Çünkü rab atalarınızın refahında zevk aldığı gibi bir kez daha sizin refahınızdan da zevk alacak”⁹.

Yahudiliğin, İsrail oğullarına tanıdığı seçilmiş millet yaklaşımının dışlayıcı olmadığı¹⁰ yaklaşımı tamamen yanlıştır. Çünkü buradaki “tanınma politikası”nda başka dinlerin ve milletlerin tanınması yer almıyor. En büyük dışlama burada başlıyor. Bu dışlama bütün Yahudi olmayan toplumları kapsar. İsrail Oğulları ulusunda yer almayanları dışarda tutar. İsrail Oğulları üstün, seçilmiş ve ayrıcalıklı kimlikleri ile efendi, İsrail Oğulları olmayanlar ise köledir. Ya da en azından efendi olmayan toplumdur.

Bu yaklaşıma çerçevesinde İsrail Oğulları, bir ulus olarak kurgulanır, hatta Ulus Tanrı’ya dönüşür. Yani NationDeus olur. Bu konumda ve statüde yer alınca artık istediği gibi davranma hakkı elde edilir. Tanrıya sınırlama koyamayız. Tanrı, hiçbir kuraldan sorumlu değildir. Tanrı, bütün meşruiyetini kendisinden alır. Benzer bir şekilde “Ulus Tanrı” olan bir

⁶ A. Smith, “Chosen People: Why ethnic Group Survive?”, *Ethnic and Racial Studies*, 15(3): 358-65

⁷ E. Hobsbawm, “Introduction: Inventing Tradition”, in *The Invention Of Tradition*, Ed. E. Hobsbawm-T.Ranger, (Cambridge: Cambridge University Press, 1983), pp. 1-14.

⁸ Tesniye, 30/9

⁹ Aktaran S. GROSBY, “The chosen people of ancient Israel and the Occident: why does nationality exist and survive?” *Nations and Nationalism*, 5(3), (1999), pp. 357-380

¹⁰ Agm

ulusa da sınırlama koyamayız. Sadece Ulus Tanrı, kural koyar. Bu tutumdan hareket eden Siyonizm, uluslararası anlaşmaları tanımama hakkına sahip hale gelir. Her çeşit savaşı yapar. Katleder, yıkar, tecavüz eder. Günah onun için yoktur. Çünkü günah, insanlar için vardır. Yahudi olmayan uluslar insandır. Oysa Yahudi Ulus Devlet, Ulus Tanrıdır ve bundan dolayı günah mevzubahis olmaz.

Nitekim Gazze örneğinde 7 Ekim 2023'tarihinden itibaren yaşanan katliamlar, yıkımlar, tecavüzler, mabet ve hastahane bombalamalar, çocuk ve bebek katliamları tamamen bu zihniyetin ve inancın bir tezahürü olarak yaşanıyor. Bir yıl içinde 41.788 kişiden fazla insan katledilmiş, Bunların %75'i çocuklardan, kadınlardan ve yaşlılardan oluşuyor. Evler yıkıldı, Gazze harabeye çevrildi¹¹.

Yahudilerde diasporatik pratiklerle gelişen “parya dini”¹² kimliği, bu olumsuz durumları aşmak için zaman zaman önemli bilinçaltı atılımlarında bulunur. Mehdi-mesih arayışı bunun önemli göstergelerinden biridir. Stefan Zweig, bir Yahudi entelektüel olarak Gömülü Şamdan adlı romanında¹³ bunu etkileyici bir şekilde anlatır. Arzu mev’ud da bunun bir parçasıdır. Gelecekte olması beklenen bir yurt ve bunun kurucu önderliğini yapacak kişi... Osmanlıyı da yakından ilgilendiren Sebatay Seiv de bu kolektif dini bilincin sonunda ortaya çıkan bir Yahudi Mesihidir.

Seçilmiş Ulus düşüncesi, Yahudilerin diasporatik toplum biçimiyle beraber köleleşmeyi, kölelik bilincini, sefalet ve aşağılanmayı aşmak için ürettikleri bir ütopya. Hegel'in bahsettiği köle-efendi diyalektiğini aşmak istiyorlardı. Siyonizm, burada imdada kavuştu. Diasporatik bilinci yeniden yorumladı ve transfer etti. Oradan ideoloji, mitoloji ve ütopya üretti. Seçilmiş millet mitolojisi bunun başında gelir. Bütün Yahudi tarihi ve teolojisi bu bağlamda yeniden yorumlandı. Sert, meydan okuyucu, abartılı özgüven yükleyen ve biricik olma vasfını sağlayan bir ruh.

Siyonizm, “seçilmiş ulus” mitiyle “parya bilinçaltını” ters yüz etmek istedi. Artık Yahudiler efendiydi. Hem de belli bir bölgenin, toplumun ve tarihin değil. Bütün dünyanın ve bütün dünya toplumlarının efendisi. Ulus olarak efendiydiler. Bir grup ya da bir cemaat olarak değil. Bütün Yahudiler, dünyanın neresinde olurlarsa olsunlar kolektif aidiyetin bir parçası olarak efendi ulus olacaktı. Adeta Tanrı ulus haline geliyorlardı. Yani “Nationdeus”! Ulus

¹¹ Y. Aktay, “Aksa Tufanı Kaç Yıl Sürecektir?”, <https://www.yenisafak.com/yazarlar/yasin-aktay/aksa-tufani-kac-yil-surecek-4648662?ysclid=m1xrrohamc489287950>, 2024.

¹² M. Weber, *Sosyoloji Yazıları*, (İstanbul: Hürriyet Vakfı Yayınları, 1986) s.229

¹³ S. Zweig, *Gömülü Şamdan*, (İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları, 2021)

tanrılaşarak efendiliklerini göstereceklerdi. Böylece bütün dünya bu Ulus Tanrı efendiliği önünde eğilecekti. Bu da Yahudi Devleti¹⁴ ile olacaktı. T. Herlitz, bir “ulusal-seküler peygamber” olarak ortaya çıktı! Yahudilere daha fazla ıstırap ve daha fazla sefalet istedi dünya liderlerinden. Köleliklerini derinden hissederek kurtarıcı ulus mitolojisine koşacaklardı. Herlitz, onları “yurt”a değil, “Ulus Tanrı”ya çağırıyordu.

Seçilmiş Milletın Politik Toprağı: Vaat edilmiş topraklar

Vatan, klasik toplum dönemlerinde politik bir içeriğe sahip değildir. Memleket anlamında ve lokal düzeyde kullanılan bir kavramdır¹⁵. Devlet temsili olmadan da toplumlarda vatan aidiyeti bu bağlamda söz konusudur. Yahudiler, İslam hâkimiyetinde yaşarken kendi vatanları olarak algıladıkları yerlerde yaşıyorlardı. Birkaç kuşak bir yerde yaşayan Yahudi, artık memleket olarak orayı benimsiyordu. Bu nedenle Osmanlı Yahudileri kendilerini İstanbullu, Bağdatlı, Kahireli, Edirneli olarak algılıyorlardı. İspanya’da yaşayanlar da Kurtuba’lı, Granada’lı veya Sevilla’lı. Mesela, 1917 Balfour Deklarasyonunda bile “Yahudi vatanı”(“a national home for the Jewish people”) ifadesi kullanılır¹⁶. Burada geçen ifade dikkat çekicidir: “Yahudi toplumu için ulusal vatan”. Bu ifade de Yahudilerin başka halklarla beraber yaşadığı bir Yahudi Devleti hakimiyeti algısı yer almaz. Siyasal ulus anlamını da taşımaz. Ancak siyasal modernleşme ve ulus devlet bağlamında bu ifade yeni bir anlamı temseil edecek. Ya da en azından bunun önünü açacaktır.

Siyasal modernleşme ile beraber doğan ulus devlet düşüncesi, vatan kavramını köklü bir dönüşüme uğrattı. Ulus devlet ile beraber topraksal egemenlik doğdu. Yahudi Devleti arayışı da bu siyasal modernleşmenin içinden yükseldi. Yahudi Ulus Devleti, Yahudi Evi söyleminden Yahudi Vatanı söylemine geçti. Memleket vatana dönüştü.

19. yüzyılda, ulus devlet siyasetleri yükselir. Her toplum bir ulus devlet haline gelerek özgürleşebileceği inancıyla hareket etmeye başlar. Theoder Herzl de bu yaklaşımı benimser. Yahudi Sorununu, Yahudilere ulus devlet icat ederek çözmek ister. Yahudi Devleti adlı kitabıyla bu tezi işler. Böylece Yahudi Meselesini tamamen siyasal ve ulusal bir konu olarak inşa eder. Konuyla ilgili ifadeleri, yazdığı Yahudi Devletinde aynen şöyledir:

¹⁴ T. Herlitz, Yahudi Devleti, (İstanbul: Sümer Kitabevi, 2017)

¹⁵ E.J. Hobsbawm, Milletler ve Milliyetçilikler, (İstanbul: Ayrıntı Yayınları, 1993), s.30

¹⁶ <https://balfourproject.org/bp/wp-content/uploads/2016/12/extract.pdf#:~:text=The%20Balfour%20Declaration,%20November%201917%20,%20Introduction.%20One%20o>,

Deklarasyonun orijinal metni için bakınız: <https://dn790009.ca.archive.org/0/items/webrothschildSwiss/webavalonProjectArchive-Yale-TheBalfourDeclaration.pdf> text=Balfour%20Declaration%201917%20November

“İstediği kılığa girsin, benim açımdan Yahudi meselesi ne sosyal ne de dini bir sorundur. Ulusal bir sorundur, çözülmesi için onu her şeyden önce medeni halkların meclisinde hallolacak bir dünya sorunu haline dönüştürmemiz gerekir.”¹⁷

Siyonizm de bu çerçevede tarihi ve teolojik mitleri harekete geçirerek arzı mevudu siyasal toprak şeklinde yeniden üretti. Tevrat başta olmak üzere Yahudi kadim tarihi ve mitleri de buna göre seferber edildi. Yahudi siyasallaşması yeni bir ütopya ve ideoloji şeklinde Siyonizm olarak inşa oldu.

İsrail Başbakanı Ehud Barak “barış sürecinde” bahsederken bile Yahudiler getirilip Filistin toprağına yerleştirilir ve başbakan bunu da buranın “kadim İsrail toprakları” olduğunu söyleyerek savunur. West Bank Siyonizm mitiyle İsrail vatani yapılır¹⁸. Siyonizm, çeşitli yalanlara ve çarpıtmalara başvurarak mitler üretir. Bunu Yahudi tarihi ve Yahudi dini üzerinden hareket ederek gerçekleştirir. Bu mitler aracılığıyla Filistin topraklarını işgal etmeyi, orada yerleşmeyi ve tamamen egemen olmayı meşru hale getirir¹⁹.

İsrail, toplumunu merkezde tutacak sembolik bir imaja gereksinim duymuştur. Bu çerçevede bir dizi kavram geliştirilir. Bayram(fısıh bayramı) ve Mısırdan Çıkış gibi anlatılar, bu çerçevede ciddi bir şekilde yeniden yorumlanarak dönüşüme uğrattılır. Mesela Mısırdan çıkış ulusal bir bayrama çevrilmiştir. Modern ulusallaşma ile beraber ulus bayramları, bir kurtuluşu sembolleştirir. Yahudi ulusallaşması da benzer bir şekilde yeni bir ulusal bayram icat eder. Geleneğin icadını gerçekleştirir. Elbette bu defa Yahudi siyasal geleneğinin icadı doğar.

Mitleştirme ve sembolleştirme gayretleri çerçevesinde en yoğun başvurulan temaların başında vatan ve toprak gelmektedir. Arzı mevud ütopyası ortaya çıkmaktadır. Söz konusu mitlerle uzun süre onca vaat edilen bir toprak algısı yeniden canlı, güncel ve realiteye taşınmaya yarar. Binlerce yıl önceki vatan, yeniden “kadim İsrail toprağı” denerek tarşihî realite ve bu süreçte yaşanan vatanların ve egemenlik ilişkilerin hepsi yok sayılır. Oysa İtalyanlar, Roma imparatorluklarının vatan iddiasında bulunsalar, bugün onlarca devletle savaşmaları gerekecek. Herkes buna deli saçması deyip geçer. Fakat İsrail, binlerce yıl öncesi bir vatan algısını bugün yeniden icat ederek, imgeleyerek, ideoloji ve ütopyalar eşliğinde seferber ederek gündeme getiriyor.

¹⁷ T. Herzl, Yahudi Devleti, (İstanbul: Sümer Kitabevi, 2017), s.50

¹⁸ J. Rose, J., The Myths of Zionism, (London: Pluto Press, 2004), p. 9

¹⁹ A.g.e, s.1

Siyonizm, İsrail ulus devletini modern vatan ötesi mitlerle inşa etmeye çalışıyor. Bunun içinde her çeşit çarpıtma, yalan, işgal ve iddialar ileri sürebiliyor. Yine Yahudi toplumunu bu ütopya ve mitler etrafında kolektif bir sosyolojik ve siyasal aidiyet etrafında toplayarak harekete geçiriyor. Tarihsel uzun aralığı, bu mitlerle aşmaktadır.

Sonuç

Siyonizm, seçilmiş ulus mitolojisine sahip bir ideolojidir. Bu mitoloji ile hem varlığını uzun tarihi bir temele dayandırıyor, hem de kendisini ontolojik planda ayrı ve üstün olarak konumlandırıyor. Bu konumlandırma ile beraber İsrail Oğulları olmayan toplumlar ve insanlar eşitsizlik içinde konumlanıyor.

Soy, peygamber ve Tanrı alanlarında da bu seçilmiş ulus algısı ortaya konuluyor. Böylece Tanrı, İsrail tanrısıdır. Peygamber de onlar için gelmiştir. Soyları ontolojik planda Tanrı tarafından yapılan antlaşma ile seçilmiştir. Bütün bu özellikler, İsrail Oğullarını benzersiz toplum haline sokmaktadır. Efendi ulus düzeyine çıkarmaktadır. Hatta toplum da Tanrı ile özdeşleşerek diğer toplumlara göre ayrıcalıklı hale gelmektedir.

Vaat edilmiş topraklar, seçilmiş ulusun mitolojisini tamamlayan önemli bir boyuttur. Tanrı, tarihte onlarla konuşurken vaat ettiği bu topraklar halen İsrail Oğulları aidiyetini sürdürmektedir. Buna ulaşmak için bütün işgaller, çarpıtmalar ve ütopyalar meşrudur.

Seçilmiş ulus mitolojisi, yıkıcı bilince ve pratiklere işaret etmektedir. Nitekim bunu İsrail Siyonizm'inin kuruluşundan beri görmekteyiz.

Kaynakça

Aktay, Y. (2024) “Aksa Tufanı Kaç Yıl Sürecek?”,
<https://www.yenisafak.com/yazarlar/yasin-aktay/aksa-tufani-kac-yil-surecek-4648662?ysclid=m1xrrohamc489287950>

Grosby, S. (1999) “The chosen people of ancient Israel and the Occident: why does nationality exist and survive?”, in Nations and Nationalism, 5 (3), pp. 357-380

Herlz, T.(2017) Yahudi Devleti, İstanbul: Sümer Kitabevi

Hobsbawm, E. J.(1983) “Introduction: Inventing Tradition”, in The Invention Of Tradition, Ed. E. Hobsbawm-T.Ranger, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 1-14

.....(1993)Milletler ve Milliyetçilikler, İstanbul: Ayrıntı Yayınları

Mardin, Ş.(1982) İdeoloji, Ankara: Turhan Yayınları

Rose, J. (2004) *The Myths of Zionism*, London: Pluto Press

Smith, A. (1992) "Chosen People: Why Ethnic Group Survive?", *Ethnic and Racial Studies*, 15, 3: 358-65

Taylor, C. (1994) "The Politics of Recognition", in *Multiculturalism*, Ed. A. Gutmann, New Jersey: Princeton University Press, pp.25-73

Weber, M. (1986) *Sosyoloji Yazıları*, İstanbul: Hürriyet Vakfı Yayınları

Zweig, S. (2021) *Gömülü Şamdan*, İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları

<https://dn790009.ca.archive.org/0/items/webrothschildSwiss/webavalonProjectArchive-Yale-TheBalfourDeclaration.pdf> text=Balfour%20Declaration%201917%20November